

Hoàng Sa, Trường Sa: Những trang sử được viết bằng máu

Tác giả đã khảo cứu các tài liệu của các tác giả Việt Nam thế kỷ 17, 18, 19 mô tả tổ chức, chức năng và hoạt động của các đội Hoàng Sa, Bắc Hải ở 2 quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

Các tài liệu có giá trị của Việt Nam được khảo cứu gồm: Phủ biên tạp lục, Đại Việt sử ký tục biên, Đại Nam thực lục tiền biên, Toàn tập An Nam lộ... Các tài liệu đều khảo tả rất chi tiết và cụ thể về vị trí, đặc điểm tự nhiên của Hoàng Sa; cơ cấu tổ chức, chức năng và hoạt động của các đội Hoàng Sa, Bắc Hải, Quế Hương. Những người tình nguyện hoặc được xung vào những đội này đều xác định “có đi không về”: “Hoàng Sa đi có về không/ Lệnh Vua sai phái quyết lòng ra đi”. Hoạt động của các đội Hoàng Sa, Bắc Hải, Quế Hương không đơn giản chỉ là đánh bắt hải sản, khai thác khoáng vật, thu lượm hóa vật mà những hoạt động đó còn mang một ý nghĩa to lớn hơn, đó là thể hiện chủ quyền Quốc gia của Việt Nam đối với 2 quần đảo đó. Những công việc của họ vô cùng nguy hiểm, có thể phải bỏ mạng ngoài khơi xa. Đáng lưu ý là các đội Hoàng Sa này được thành lập từ thời “quốc sơ”, tức là từ thời các Chúa Nguyễn đầu tiên.

Những tài liệu của người Pháp cũng ghi nhận Hoàng Sa, Trường Sa là của Việt Nam. Chẳng hạn, ghi chép của một giáo sĩ trên tàu Amphitrite: “Paracels (Hoàng Sa) là một quần đảo thuộc Vương quốc An Nam”. Sau này, M. A. Dubois de Jancigny cũng khẳng định điều đó trong một cuốn sách của mình.

Trong gần trọn thế kỷ 19, Việt Nam đã triển khai hàng loạt các hình thức thực thi chủ quyền ở cả Hoàng Sa và Trường Sa như thăm dò đường biển, lập địa đồ Hoàng Sa, Trường Sa, phái người ra đảo dựng miếu, lập bia, trồng cây, dựng đền thờ thần... Hàng năm sai người ra lập bản đồ các đảo, đo đạc thủy trình, xây bình phong. Năm 1836 cho lập bia khắc chữ Minh Mệnh thứ 17 để lưu dấu...

Bộ sách có nhiều thông tin về Hoàng Sa, Trường Sa hơn cả là bộ sách Đại Nam thực lục chính biên. Bên cạnh đó là các sách Khâm định Đại Nam hội điển sự lệ, Quốc triều chính biên toát yếu, Lịch triều hiến chương loại chí, Việt sử cương giám khảo lược, Đại Nam nhất thống chí, Sử học bị khảo... đều viết về và chỉ rõ 2 quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam và người Việt Nam từ xa xưa đã đổ nhiều xương máu để có được Hoàng sa và Trường Sa.